

Mobilitet og velferd blant personer med nedsatt bevegelsesevne

En studie om reisebehov og barrierer for transport (foreløpige resultater)

Presentasjon på Fornebu-dagene. 2. desember.
Av Susanne Nordbakke, Transportøkonomisk institutt

Forskning i bevegelse

Bakgrunn

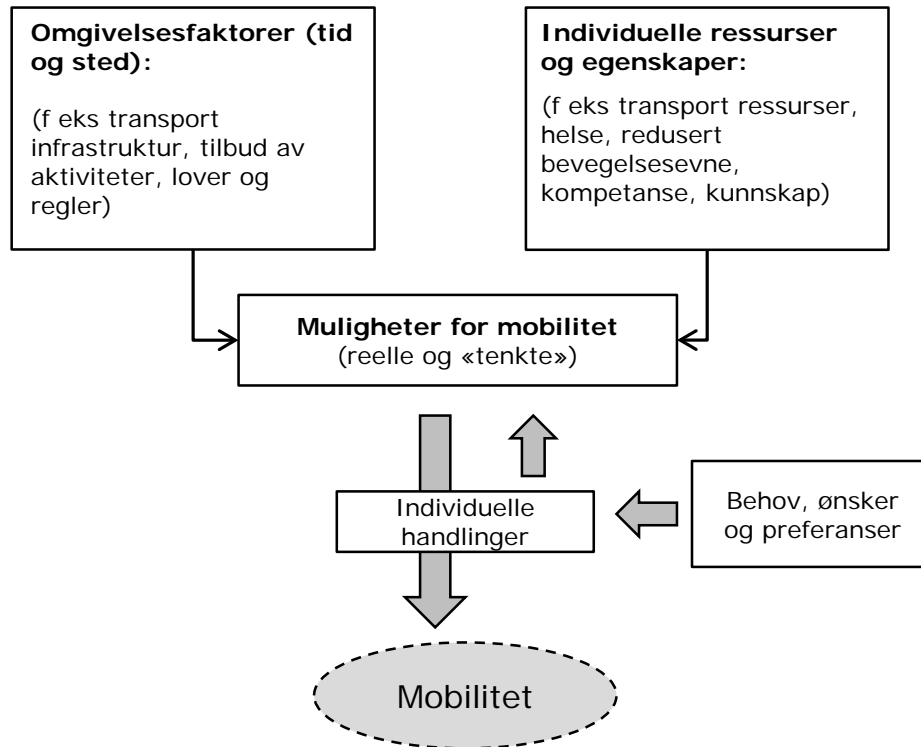
- 11 prosent av befolkningen i Norge har fysiske problemer som begrenser deres mulighet til å bevege seg utendørs og til å bruke transportmidler (Nordbakke 2011)
  - 9 prosent har varige problemer
  - 2 prosent har midlertidige problemer
- De med varige problemer foretar færre reiser (i gjennomsnitt) enn befolkningen ellers (Nordbakke 2011):

	Ingen problemer	Varige problemer
Arbeidsreiser	0,63	0,19
Andre reiser	2,72	2,28
Alle reiser	3,36	2,48

Formål og problemstillinger

- I hvilken grad får personer med nedsatt bevegelsesevne dekket sitt transportbehov, dvs. gjennomført de reiser de ønsker?
- Er det slik at de som har et stort selvrapportert udekket reisebehov også deltar mindre i aktiviteter utenfor hjemmet enn de som har et mindre udekket transportbehov?
- Er det en sammenheng mellom individuelle forutsetninger for reiser og grad av udekkede reisebehov?
- Hva er de viktigste barrierene i omgivelsene og med ulike transportformer for at ønskede reiser ikke blir gjennomført?
- Er det noen forskjeller mellom personer med nedsatt bevegelsesevne og befolkningen eller i grad av deltakelse i ulike aktiviteter, grad av udekket transportbehov og årsaker til at reiser ikke blir gjennomført?

Hva påvirker og former mobilitet?

Hvordan forstå sammenhengen mellom mobilitet og velferd?

- Tre dimensjon/behov (Allardt 1975):
  - *Å ha*: levekår/materielle behov (arbeid, utdanning, penger, transport ressurser)
  - *Å elske*: de immaterielle aspekter i livet/behov for sosiale relasjoner.
  - *Å være*: selvrealisering og positiv vurdering av seg selv (være en del av samfunnet, f eks utdanning, arbeid, vennskap).
- Mobilitet kan bidra til behovstilfredstillelse og dermed også til velferd

Metode

1) Spørreundersøkelse blant personer med nedsatt bevegelsesevne

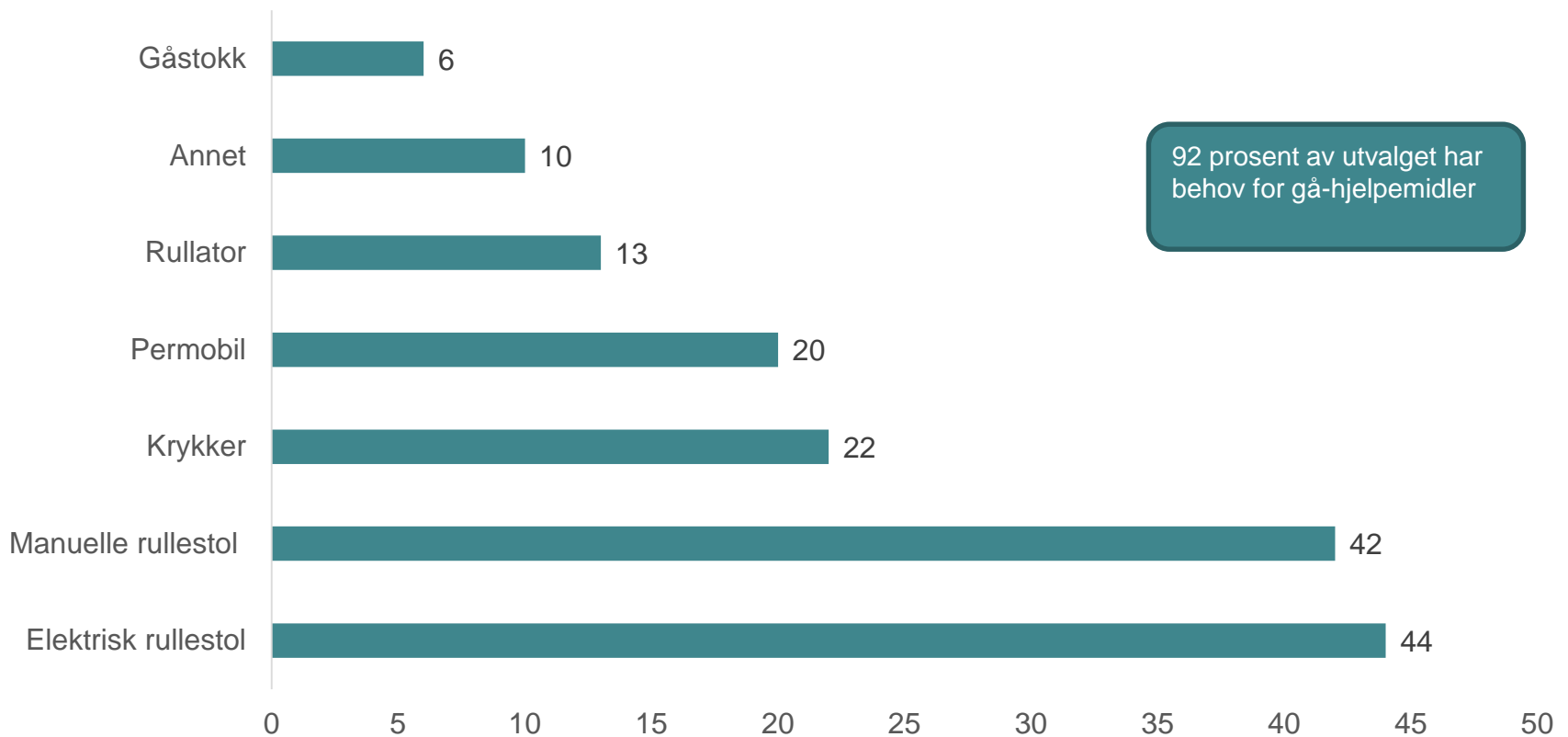
- *Bruttoutvalg: 3000 personer trukket fra registre hos NAV (Hjelpemiddeldatabasen og bilstøttedatabasen)*
- *Foreløpige svar: 431 (tilsvarer en svarprosent på 14)*
- *Nasjonalt representativt for personer med tyngre bevegelsehemninger*

2) Spørreundersøkelse blant befolkningen generelt

- *Utvalg på 1000 personer trukket fra Gallup Panel*
- *Nasjonalt representativt for befolkningen*
- Undersøkelsene er identiske mht noen av de viktigste spørsmålene
- En del flere spørsmål i undersøkelsen blant personer med nedsatt bevegelsesevne

Behov for gå-hjelpemidler blant personer med nedsatt bevegelsesevne

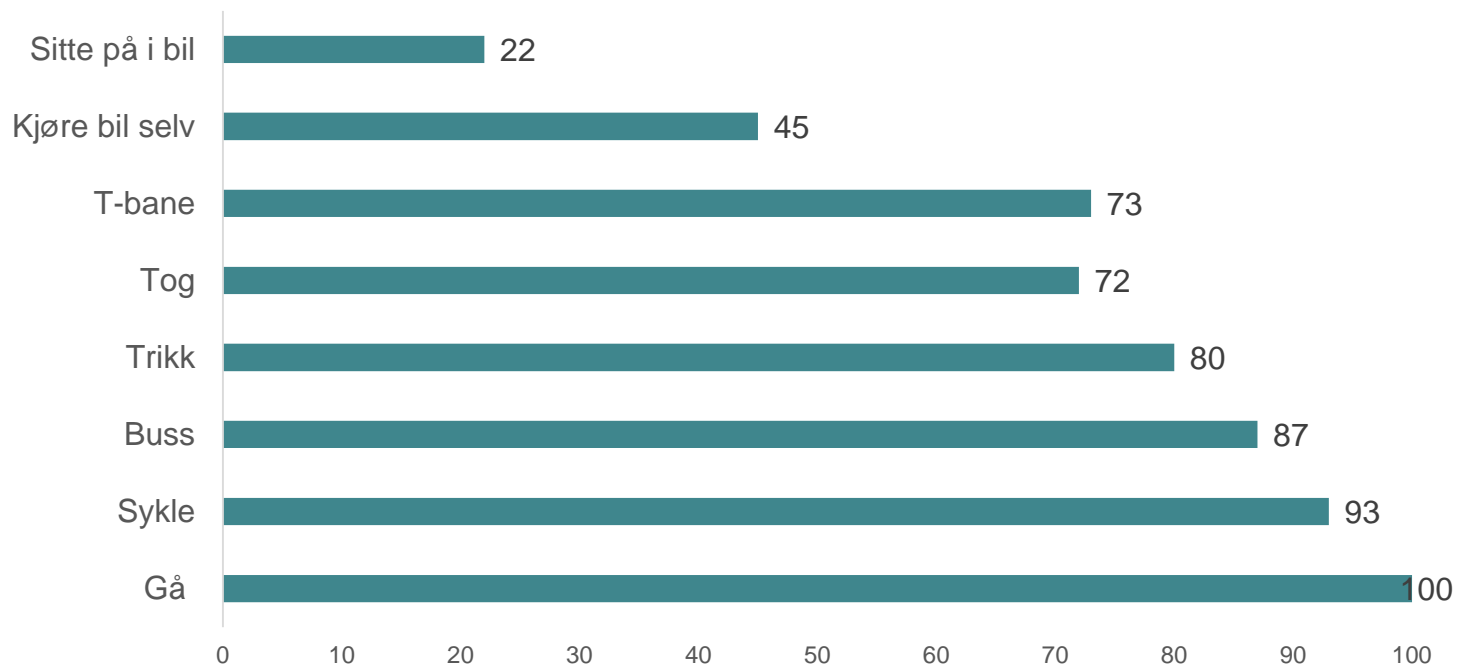
Er du avhengig av gå-hjelpemiddel for å forflytte deg mer enn 30 meter utendørs?
Flere kryss mulig (N=hele utvalget)

Fysiske problemer med transport blant personer med nedsatt bevegelsessevne

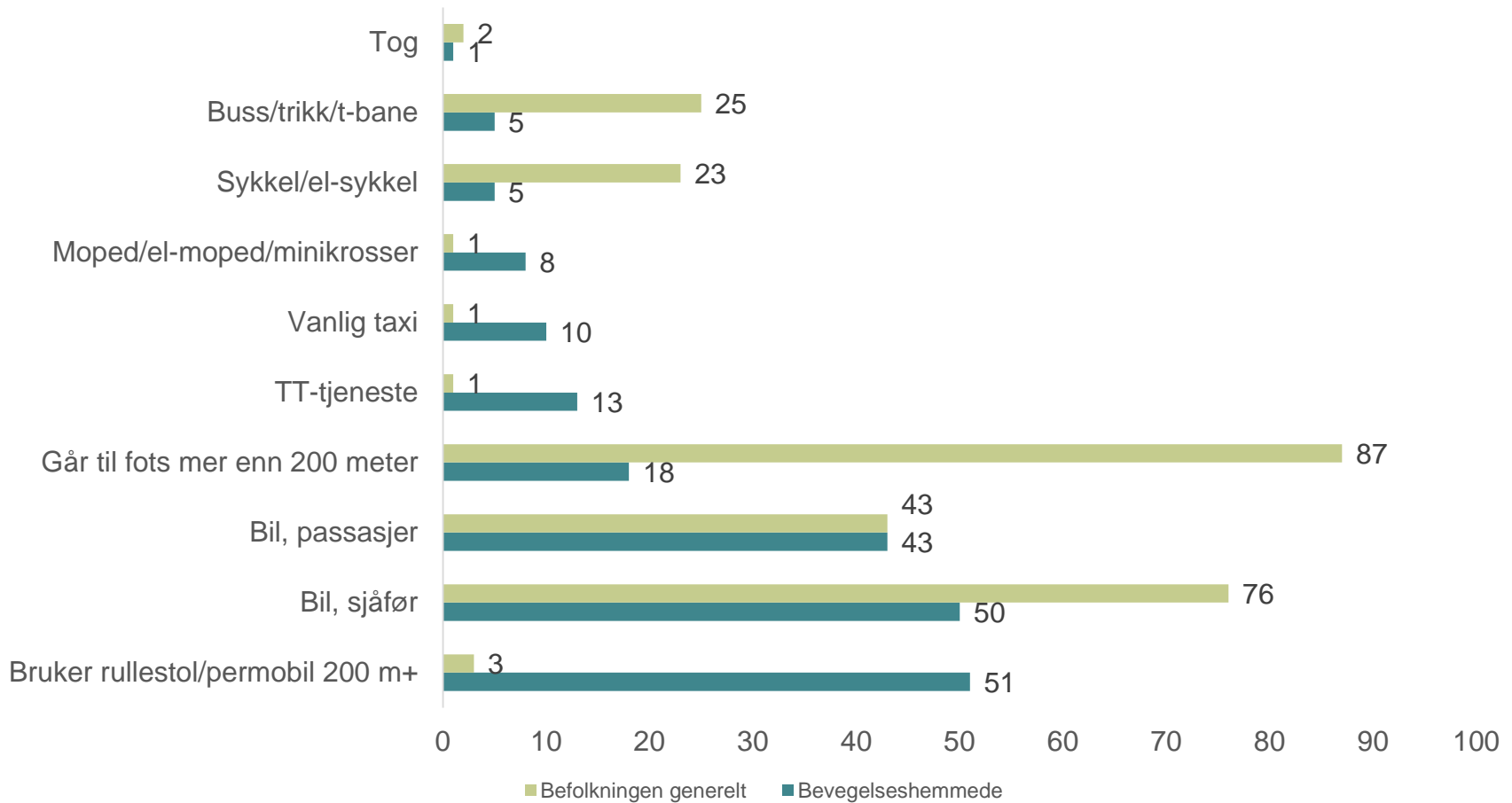
- 80 % har fysiske problemer som begrenser deres muligheter til å bevege seg utendørs eller bruke ulike transportmidler

Gjør disse problemene det vanskelig for deg å:

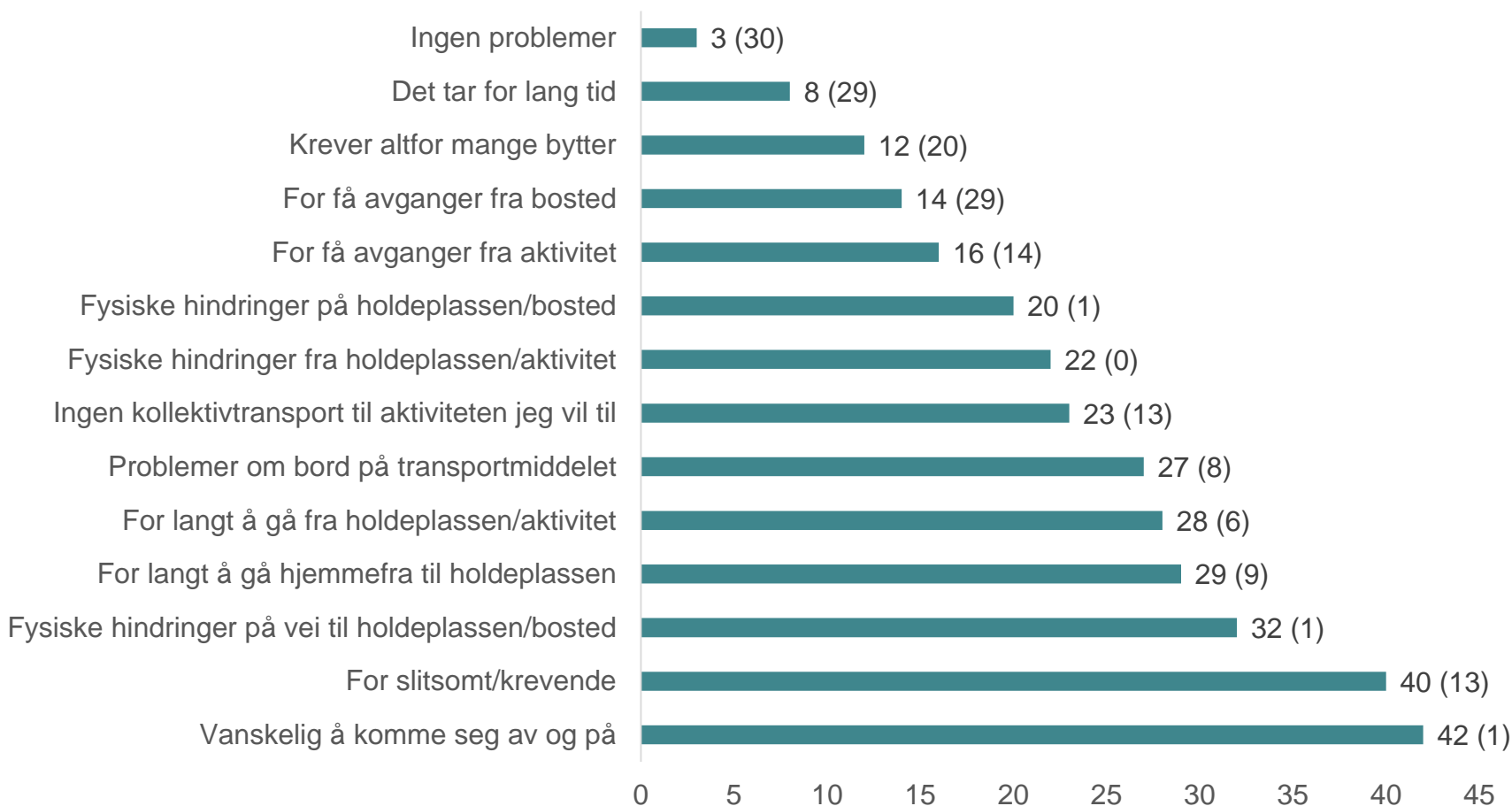

Bruker følgende transportmiddel én gang i uka eller oftere på denne tiden av året (prosent)

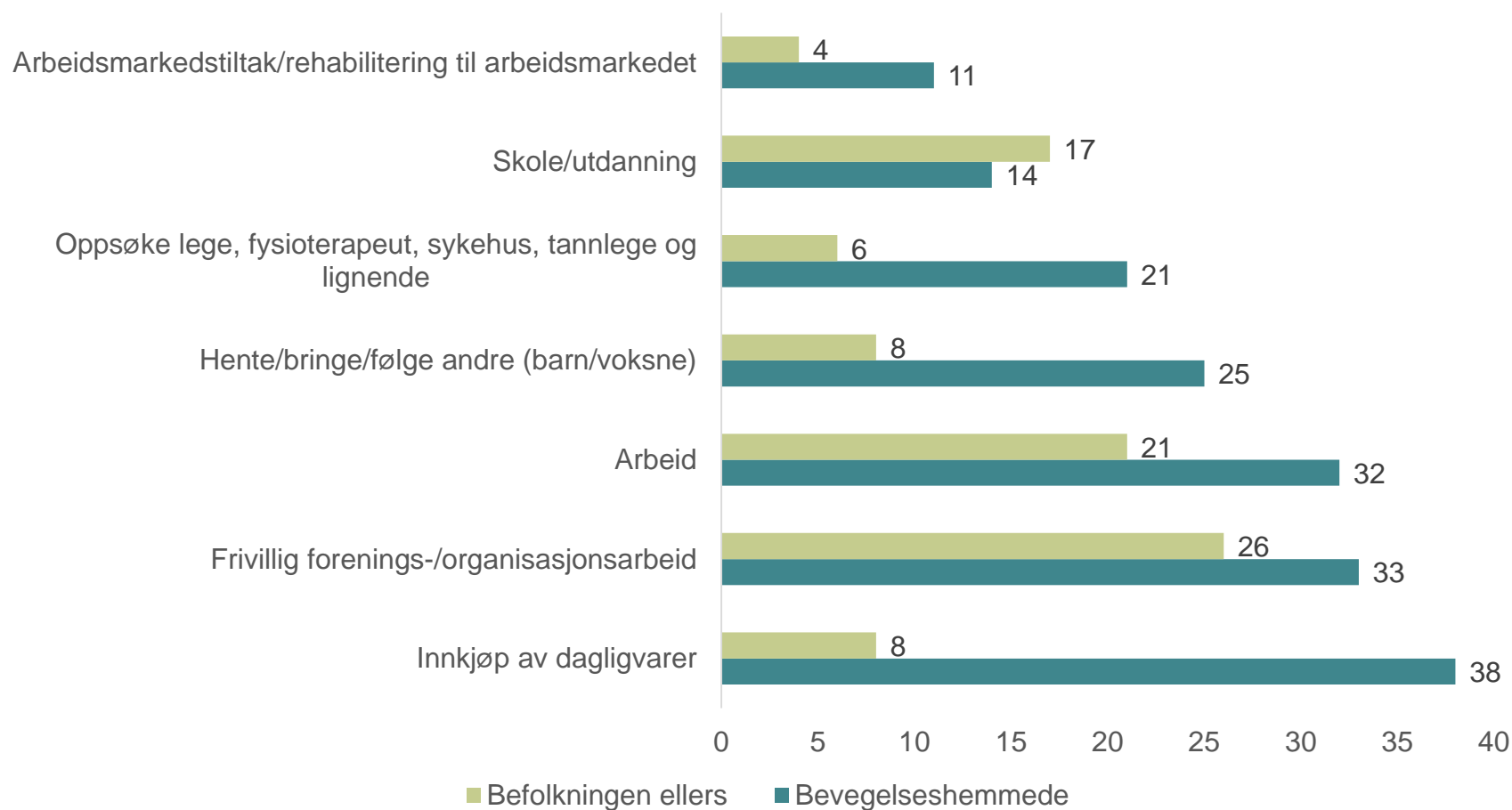
Problemer med kollektivtransport i prosent – personer med nedsatt bevegelsesevne (befolkningen ellers i parentes)

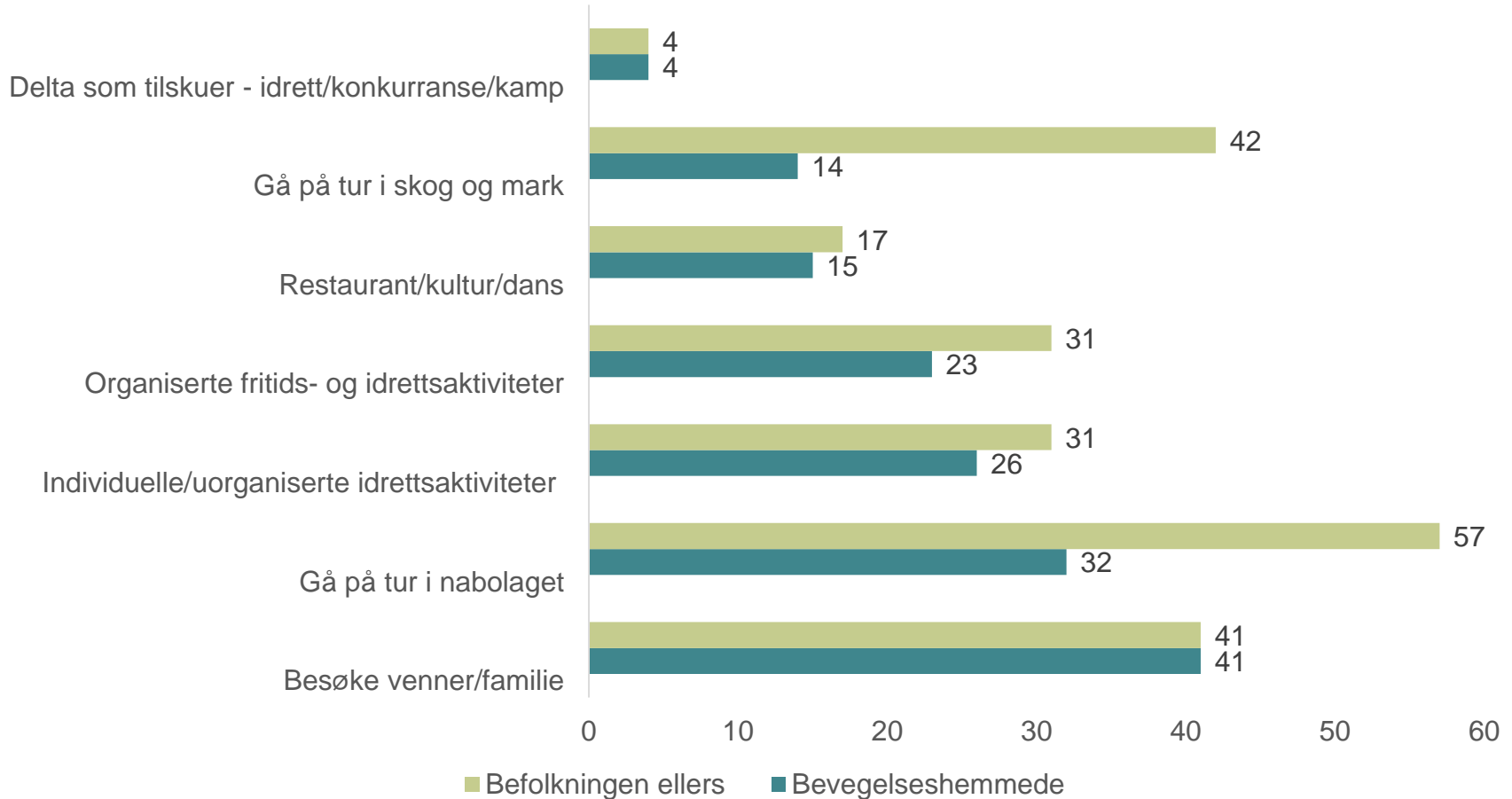
Deltakelse i «nytteaktiviteter» («å ha», «å være») minst én gang i uka (prosent)

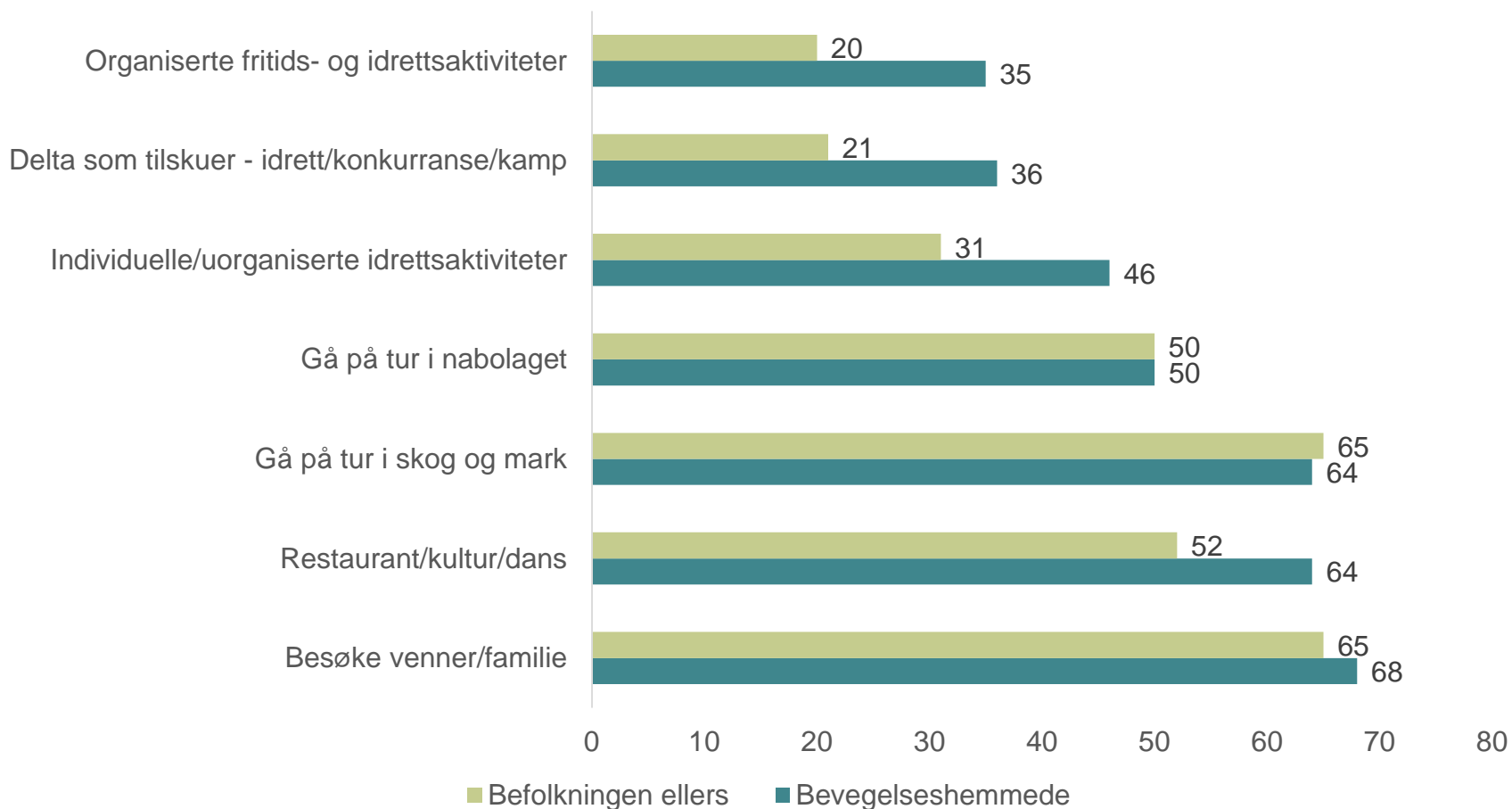
«Nytteaktiviteter» («å ha», «å være») man gjerne skulle gjort oftere (prosent)

Deltakelse i fritidsaktiviteter («å elske», «å være») minst én gang i uka (prosent)

«Fritidsaktiviteter» man gjerne skulle gjort oftere (prosent)

Foreløpige konklusjoner

- **Personer med nedsatt bevegelsesevne**
  - *Har minst problemer med å bruke bil (som passasjer og sjåfør)*
  - *De fleste har problemer med å gå, sykle og bruke kollektive transportmidler*
  - *De mest vanlige transportmidlene er rullestol/permobil og bil (enten som sjåfør eller passasjer)*
  - *De mest sentrale problemene med kollektivtransport:*
    - Vanskelig å komme av og på
    - For slitsomt/krevende å bruke
    - Fysiske hindringer på veien til en holdeplass
    - For lange strekninger (bosted/aktivitet og holdeplass)
    - Problemer om bord på transportmiddelet
  - *Få mener at problemene er knyttet til:*
    - Tar for lang tid
    - Krever altfor mange bytter
    - For få avganger

Foreløpige konklusjoner

- Personer med nedsatt bevegelsesevne deltar i mindre grad i «nytteaktiviteter» (spesielt arbeid og innkjøp av dagligvarer), og har et større udekket behov for «nytteaktiviteter» enn befolkningen ellers, spesielt:
  - *Arbeid*
  - *Innkjøp av dagligvarer*
  - *Oppsøke lege, fysioterapeut, sykehus med mer*
  - *Hente/bringe/følge andre (voksne og barn)*
- Personer med nedsatt bevegelsesevne deltar i mindre grad i «fritidsaktiviteter» (spesielt gå tur i nabolaget, tur i skog og mark og organiserte fritidsaktiviteter), og har et større udekket behov for «fritidsaktiviteter» enn befolkningen ellers, spesielt:
  - *Organiserte fritids- og idrettsaktiviteter*
  - *Delta som tilskuer på idrettsarrangement*
  - *Individuelle idrettsaktiviteter*
  - *Restaurant/kultur/dans*

Videre analyser

- Barrierer knyttet til andre transportformer (bilbruk, tt-tjeneste, rullestol med mer)
- Finne *forklaringer* på:
  - *Forskjeller i aktivitetsdeltakelse blant personer med nedsatt bevegelsesevne*
  - *Forskjeller i udekket transportbehov blant personer med nedsatt bevegelsesevne*
- Takk for meg!